Овсянко Дмитро Сергійович, студент 2 курсу факультету природничої та фізико-математичної освіти, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Україна, ORCID ID: 0009-0003-1830-8441

Ананьєва Анастасія Євгенівна, студентка 4 курсу Навчально-наукового інституту філології та історії, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Україна, ORCID ID: 0009-0003-9929-9275

Ovsianko Dmytro, 2nd year student, Faculty of Natural Science and Physics-Mathematics Education Oleksandr Dovzhenko, Hlukhiv National Pedagogical University, Ukraine, ORCID ID: 0009-0003-1830-8441

Ananieva Anastasiia, 4th year student, Educational and Research Institute of Philology and History Oleksandr Dovzhenko, Hlukhiv National Pedagogical University, Ukraine, ORCID ID: 0009-0003-9929-9275

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ACADEMIC INTEGRITY AS THE BASIS OF HIGHER EDUCATION QUALITY

Анотація

У статті комплексно досліджено академічну доброчесність як фундаментальний чинник забезпечення якості вищої освіти в Україні. Простежено еволюцію нормативно-правового забезпечення у цій сфері — від Закону України «Про вищу освіту» (2014) та Закону України «Про освіту» (2017) до знакового Закону України «Про академічну доброчесність»

(2025, № 4742-IX), який став першим спеціальним законодавчим актом такого роду в Європейському освітньому просторі. Визначено та охарактеризовано основні види порушень: плагіат, самоплагіат, фабрикацію та фальсифікацію даних, списування, замовлення навчальних і кваліфікаційних робіт — із розглядом їх індивідуальних та системних причин. На основі звітів ОЕСР, даних НАЗЯВО та вітчизняних емпіричних досліджень проведено аналіз сучасного стану дотримання академічної доброчесності в українських закладах вищої освіти, що виявив суттєві розриви між формальним запровадженням політик і реальною практикою. Розглянуто та оцінено практичні механізми запобігання порушенням: антиплагіатні системи виявлення запозичень, інституційні кодекси академічної доброчесності, комісії з академічної етики, навчання академічному письму, а також трансформацію підходів до оцінювання на користь індивідуальних завдань, усних захистів і портфоліо. Окрему увагу приділено викликам цифровізації та штучного інтелекту, зокрема поширеному використанню генеративних ШІ-інструментів — за даними дослідження 2024 року в НМУ імені Богомольця, 84 % респондентів використовували ШІ в академічних цілях. Обґрунтовано необхідність формування внутрішньої культури академічної доброчесності, а не лише каральних механізмів, як передумови сталого розвитку вищої освіти України та її інтеграції до Європейського академічного простору.

Ключові слова: академічна доброчесність, якість освіти, плагіат, вища освіта, академічна культура, штучний інтелект, цифровізація освіти, нормативно-правове забезпечення.

Abstract

The article comprehensively examines academic integrity as a fundamental factor in ensuring the quality of higher education in Ukraine. The study analyses the regulatory framework governing academic integrity, tracing its evolution from the Law of Ukraine «On Higher Education» (2014) and the Law of Ukraine «On Education» (2017) to the landmark Law of Ukraine «On Academic Integrity» (2025, No. 4742-IX) — the first dedicated legislation of this kind in the European educational space. The principal types of violations are identified and characterised, including plagiarism, self-plagiarism, data fabrication and falsification, cheating, and contract cheating, with an examination of their individual and systemic causes. Drawing on OECD reports, NAQA data, and domestic empirical studies, the article assesses the current state of academic integrity compliance across Ukrainian higher education institutions, revealing significant disparities between formal policy adoption and actual practice. Practical mechanisms for preventing violations are reviewed and evaluated: anti-plagiarism detection systems, institutional codes of academic integrity, academic ethics committees, academic writing instruction, and the redesign of assessment approaches towards individual tasks, oral defences, and portfolio-based evaluation. Special attention is devoted to the challenges posed by digitalisation and artificial intelligence, including the widespread use of generative AI tools by students — as evidenced by a 2024 study at Bogomolets National Medical University, where 84% of respondents reported using AI for academic purposes. The article substantiates the necessity of cultivating an internal culture of academic integrity, rather than relying solely on punitive mechanisms, as a precondition for the sustainable development of higher education in Ukraine and its integration into the European academic community.

Keywords: academic integrity, quality of education, plagiarism, higher education, academic culture, artificial intelligence, digitalisation of education, regulatory framework.

Постановка проблеми. Якість вищої освіти є одним із ключових показників розвитку сучасного суспільства, оскільки вона визначає рівень підготовки фахівців і конкурентоспроможність держави. У цьому контексті академічна доброчесність виступає базовим елементом, який забезпечує достовірність результатів навчання та довіру до освітньої системи. Порушення академічної доброчесності призводить до серйозних наслідків — зниження рівня знань студентів, формування формального підходу до навчання та девальвації дипломів [9].

Проблема актуалізується в умовах цифровізації, коли доступ до інформації став максимально спрощеним, а контроль за коректністю її використання — значно складнішим. Поява інструментів генерації тексту на основі штучного інтелекту додала принципово нові виклики для академічної спільноти всього світу. За даними дослідження, проведеного в Національному медичному університеті імені Богомольця у 2024 році, 84 % опитаних студентів, інтернів та аспірантів використовували ШІ в академічних цілях, з них 14 % — для написання есе [10].

В Україні ці проблеми набули особливої гостроти. Ще у 2017 році у доповіді ОЕСР було зафіксовано, що система освіти України на всіх рівнях — від дошкільного до вищого — стикається з системними порушеннями академічної доброчесності, зокрема у вищій освіті: корупційним вступом, академічним шахрайством та незаконним визнанням академічних результатів [11]. Реакцією держави стало поступове формування законодавчого підґрунтя, яке завершилося прийняттям у грудні 2025 року

спеціального Закону України «Про академічну доброчесність» — першого такого закону в Європейському просторі [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика академічної доброчесності активно досліджується як в Україні, так і за кордоном. Законодавчу основу становлять Закон України «Про вищу освіту» [2], Закон України «Про освіту» [3], а також нещодавно прийнятий Закон України «Про академічну доброчесність» [1], який вперше на законодавчому рівні комплексно врегулював ці питання для всієї системи освіти та науки.

На рівні нормативно-методичного забезпечення важливу роль відіграють рекомендації МОН України щодо запобігання академічному плагіату [4] та методичні матеріали, розроблені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) [5]. У звіті НАЗЯВО за 2022 рік окремий розділ присвячено аналізу практик академічної доброчесності в українських ЗВО на основі матеріалів самооцінювання освітніх програм [5]. Зокрема, зафіксовано, що у 2021 році НАЗЯВО одночасно брало участь у 16 судових справах, переважна більшість яких стосувалася позовів осіб, незгодних з висновками агентства щодо плагіату в їхніх публікаціях [13].

У міжнародному вимірі академічна доброчесність розглядається як невід'ємна складова якості освіти [6]. Міжнародний центр академічної доброчесності (ICAI) визначає шість фундаментальних цінностей цього поняття: чесність, довіру, справедливість, повагу, відповідальність та мужність [7]. Це визначення знайшло відображення і в українському законодавстві: Закон 2025 року [1] закріпив перелік базових цінностей, доповнивши міжнародний стандарт ще двома — стійкістю та рішучістю. Дослідниця Т. Брегаг підкреслює, що ефективне забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти можливе лише за умови поєднання

інституційної політики, освітніх підходів і формування академічної культури [8].

Вітчизняні науковці — І. О. Доценко, Г. О. Ульянова, Н. П. Бааджи, Н. Г. Батечко та ін. наголошують на необхідності системного підходу до впровадження академічної доброчесності з урахуванням специфіки українського освітнього середовища [12]. Водночас дослідники звертають увагу на те, що значна частина студентів порушує правила не через свідоме ігнорування етичних норм, а через недостатню обізнаність та відсутність навичок академічного письма [12].

Мета статті.

Метою статті є комплексний аналіз академічної доброчесності як основи якості вищої освіти, дослідження сучасного стану її дотримання в українських ЗВО, а також визначення ефективних механізмів її забезпечення в умовах цифровізації.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Академічна доброчесність є системою етичних норм і правил, що регулюють поведінку всіх учасників освітнього та наукового процесу. Закон України «Про академічну доброчесність» (2025) визначає її як «сукупність цінностей, принципів і правил, яких мають дотримуватися всі суб'єкти академічної діяльності під час навчання, викладання, наукової та науково-технічної діяльності» [1]. Її значення полягає в забезпеченні об'єктивності оцінювання, достовірності наукових результатів та довіри суспільства до освітньої системи в цілому.

Нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності в Україні.

Нормативна база у сфері академічної доброчесності в Україні формувалася поступово. Закон «Про вищу освіту» 2014 року [2] закріпив базові вимоги до академічної доброчесності у системі вищої освіти. Закон

«Про освіту» 2017 року [3] розширив ці вимоги на всю освітню систему та вперше законодавчо закріпив відповідальність за академічний плагіат. Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 [4] конкретизував рекомендації щодо запобігання академічному плагіату у ЗВО. Методичні рекомендації НАЗЯВО [5] окреслили практичні інструменти забезпечення доброчесності на рівні освітніх програм та університетських процедур.

Прийняття у грудні 2025 року спеціального Закону «Про академічну доброчесність» (№ 10392) [1] стало логічним завершенням цього процесу та якісно новим кроком. Закон вперше в Україні — і в Європі — встановив єдині комплексні правила доброчесності для всіх рівнів освіти: від загальної середньої до вищої, а також для наукових досліджень, експертизи та присудження наукових ступенів. Документ визначив базові цінності (чесність, довіра, повага до авторства та гідності, справедливість, відповідальність, стійкість і рішучість), чітко врегулював процедури розгляду порушень, механізми реагування та санкції, розмежувавши відповідальність осіб та інституцій [1]. Президент України підписав закон 29 січня 2026 року; він набирає чинності перед початком навчального року — 31 липня 2026 року.

Основні види порушень та їх причини.

Порушення академічної доброчесності мають різноманітні форми. Найпоширенішим є плагіат — привласнення чужих ідей або текстів без зазначення авторства [4]. Самоплагіат передбачає повторне використання власних матеріалів без відповідного посилання. Фабрикація та фальсифікація пов'язані зі створенням або спотворенням даних досліджень. Списування залишається одним із найпоширеніших порушень безпосередньо у навчальному процесі. Окрему категорію становить так зване «замовлення» навчальних та кваліфікаційних робіт, що набуло значного поширення в умовах доступності онлайн-послуг.

Причини порушень мають як індивідуальний, так і системний характер. Серед індивідуальних факторів дослідники виокремлюють: недостатнє розуміння вимог академічного письма, відсутність навичок роботи з джерелами, низьку мотивацію до навчання та перевантаженість завданнями [12]. На системному рівні вагому роль відіграє відсутність ефективної інституційної політики доброчесності, недостатній контроль та слабка культура академічної відповідальності. Зокрема, ОЕСР у своїй доповіді 2017 року вказував, що однією зі структурних причин плагіату в Україні було те, що формули фінансування та система оплати праці викладачів фактично заохочували толерантне ставлення до порушень: університети зазнавали фінансових втрат у разі виключення студентів або суворого оцінювання [11].

Дослідження «Академічна культура українського студентства» (2015), проведене серед 1928 студентів та 374 викладачів із різних регіонів України, дозволило з'ясувати, що значна частина студентів не усвідомлює, де проходить межа між допустимим цитуванням і плагіатом [13]. Це свідчить про те, що проблема значною мірою є педагогічною та виховною, а не лише дисциплінарною.

Практичні механізми забезпечення академічної доброчесності.

Ефективне забезпечення академічної доброчесності потребує комплексного підходу, що поєднує технічні, організаційні та виховні заходи.

Використання антиплагіатних систем (зокрема, Unicheck, який застосовується у більшості українських ЗВО) дозволяє автоматично виявляти текстові запозичення. Утім, ці системи мають суттєве обмеження: вони фіксують лише текстовий збіг, не розрізняючи коректного цитування і некоректного використання джерел, і не виявляють так зване «перефразування» без посилань [5].

Ключовим напрямом є навчання академічному письму — формування у студентів умінь коректно працювати з джерелами, будувати власну аргументацію та оформлювати посилання відповідно до прийнятих стандартів. Аналіз практики вітчизняних ЗВО показує, що впровадження кодексів академічної доброчесності та створення комісій з академічної етики сприяє зниженню кількості порушень та підвищенню обізнаності учасників освітнього процесу. Показовим прикладом є Києво-Могилянська академія, яка впровадила жорстку нульову толерантність до плагіату і здобула репутацію університету з високими стандартами академічної доброчесності [13].

Трансформація підходів до оцінювання — впровадження індивідуальних завдань, проєктної роботи, усних захистів та портфоліо — суттєво знижує можливості для порушень і водночас формує більш глибоке розуміння навчального матеріалу. Важливу роль відіграють і самі викладачі: вони не лише здійснюють контроль, а й транслюють цінності академічної доброчесності через власний приклад та стиль викладання [8].

На інституційному рівні НАЗЯВО забезпечує зовнішній контроль за дотриманням стандартів академічної доброчесності в рамках акредитаційних процедур. У 2021 році агентство перевірило наявність плагіату у кваліфікаційних роботах в межах 16 паралельних судових справ, що свідчить про реальне правозастосування у цій сфері [13]. Прийнятий у 2025 році спеціальний закон [1] усунув низку правових прогалин, які дозволяли порушникам уникати відповідальності шляхом оскарження повноважень НАЗЯВО в суді.

Виклики цифровізації та штучного інтелекту.

Цифровізація освіти загострила проблему академічної доброчесності, відкривши принципово нові можливості для її порушення. З одного боку, онлайн-ресурси розширили доступ до інформації та полегшили навчання. З

іншого — вони збільшили спокусу використовувати готові матеріали без належного посилання на джерела.

Поява доступних інструментів генерації тексту на основі великих мовних моделей (ChatGPT та ін.) з кінця 2022 року створила принципово новий виклик. Станом на початок 2023 року опитування Study.com серед понад 1000 американських студентів зафіксувало, що 89 % з тих, хто користувався ChatGPT, застосовували його для виконання домашніх завдань [14]. В Україні подібне дослідження 2024 року серед студентів-медиків показало, що 84 % використовували ШІ в академічних цілях; при цьому більшість респондентів не пов'язували таке використання з порушенням академічної доброчесності [10].

ЮНЕСКО закликає уряди впроваджувати відповідні регуляції та підготовку викладачів, щоб забезпечити людиноорієнтований підхід до використання генеративного ШІ в освіті [10]. В Україні МОН видало рекомендаційні матеріали щодо використання ШІ в освіті, однак вони містять загальні формулювання і не встановлюють чітких заборон чи дозволів [10]. Ситуацію ускладнює те, що традиційні антиплагіатні системи не здатні надійно виявляти текст, згенерований ШІ. Це вимагає не лише адаптації технічних інструментів, а й переосмислення підходів до оцінювання: переорієнтації на завдання, що демонструють живе мислення, — дискусії, усні захисти, рефлексивні есе з особистим досвідом.

Стан академічної доброчесності в українських ЗВО: сучасна картина.

На сьогодні більшість українських університетів затвердили власні кодекси академічної доброчесності, впровадили антиплагіатні системи та створили відповідні комісії. Однак, за даними звітів НАЗЯВО, рівень реального дотримання академічної доброчесності суттєво різниться залежно від університету та конкретного факультету [5].

Опитування серед науково-педагогічного персоналу і здобувачів, проведені в окремих університетах (зокрема, Державному біотехнологічному університеті у 2023 році), виявили, що поняття «нульова толерантність до академічної недоброчесності» нерідко трактується як синонім боротьби лише з плагіатом, тоді як більш широкий спектр порушень залишається поза увагою. Водночас самі учасники опитувань наголошували, що академічна доброчесність — це насамперед про цінності: самовираження, відсутність авторитаризму, підтримку ініціативи, сприятливий клімат [15].

В умовах повномасштабного вторгнення Росії з 2022 року питання академічної доброчесності набуло нових вимірів. Частина університетів перейшла в повністю дистанційний режим, що ускладнило контроль за самостійністю виконання завдань. Водночас університети зіткнулися з необхідністю зберігати освітній процес попри знищення інфраструктури, втрату кадрового потенціалу та відтік студентів [16]. У цьому контексті збереження академічних стандартів набуває особливого символічного значення — як ознаки стійкості та незламності освітньої системи.

Міжнародний досвід та перспективи для України.

Аналіз міжнародного досвіду свідчить, що країни з розвиненою культурою академічної доброчесності демонструють вищу якість освітніх систем загалом [6]. Скандинавські університети традиційно є лідерами у цій сфері завдяки сильній університетській автономії та культурі взаємної довіри. У США система кодексів честі та пірингового контролю сформувала відповідальне ставлення до академічних норм упродовж десятиліть.

Для України прийняття Закону «Про академічну доброчесність» (2025) відкриває важливий новий розділ. Водночас правові норми самі по собі не здатні сформувати культуру. Досвід провідних університетів світу підтверджує: вирішальним є не стільки каральна складова, скільки виховна — системне формування у студентів розуміння того, чому доброчесність

важлива особисто для них, для якості їхнього навчання та для репутації їхнього диплому на ринку праці.

Важливим ресурсом є і міжнародна мережа: Europeen Network for Academic Integrity (ENAI) об'єднує університети та дослідників, що займаються питаннями академічної доброчесності, і надає методологічну підтримку для розробки освітніх програм у цій сфері [6].

Висновки

Академічна доброчесність є фундаментальною основою якості вищої освіти. Її дотримання забезпечує достовірність результатів навчання, формує відповідальне ставлення до освітнього процесу та підвищує довіру до освітньої системи в суспільстві.

Аналіз показує, що Україна пройшла значний шлях у законодавчому та інституційному врегулюванні цього питання: від перших норм Закону «Про вищу освіту» (2014) до прийняття першого у Європі спеціального Закону «Про академічну доброчесність» (2025). Це закладає міцне правове підґрунтя для подальших системних змін.

Водночас правові норми є лише одним із компонентів системи. Ефективне забезпечення академічної доброчесності можливе лише за поєднання технічних інструментів контролю, розвитку навичок академічного письма, трансформації підходів до оцінювання та цілеспрямованого виховання внутрішньої мотивації до чесного навчання.

Окремим актуальним завданням залишається вироблення чітких і прийнятних підходів до використання штучного інтелекту в академічному контексті — таких, що не блокують розвиток, але зберігають сутність навчання як процесу формування власного мислення.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням правозастосовної практики нового закону, дослідженням ефективності конкретних виховних та методичних механізмів у різних типах ЗВО, а також

розробленням адаптованих підходів до забезпечення академічної доброчесності в умовах цифровізації та дистанційного навчання.

Література

1. Верховна Рада України. (2025). Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX. https://zakon.rada.gov.ua/go/4742-20

2. Верховна Рада України. (2014). Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18

3. Верховна Рада України. (2017). Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

4. Міністерство освіти і науки України. (2018). Про затвердження рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату в закладах вищої освіти: лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018. https://mon.gov.ua

5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (2022). Річний звіт 2022. НАЗЯВО. https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/Звіт-2021.pdf

6. European Network for Academic Integrity. (2020). Academic integrity in higher education: A handbook for students. https://www.academicintegrity.eu

7. Fishman, T. (2021). The fundamental values of academic integrity (3rd ed.). International Center for Academic Integrity. https://academicintegrity.org

8. Bretag, T. (Ed.). (2016). Handbook of academic integrity. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-287-098-8

9. OECD. (2023). Education at a glance 2023: OECD indicators. OECD Publishing. https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/

10. Lymar, L., Kuchyn, I., Bielka, K., & Puljak, L. (2025). Academic misconduct and artificial intelligence use by medical students, interns and PhD students in Ukraine: A cross-sectional study. BMC Medical Education, 25, Article 1496. https://doi.org/10.1186/s12909-025-08100-y

11. OECD. (2017). OECD reviews of integrity in education: Ukraine 2017. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264270664-en

12. Доценко, І. О. (2022). Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. Педагогічна освіта: Теорія і практика, 32, 31–42.

13. Kvit, S., & Stukalo, N. (2024). University autonomy as a value basis and necessary environment for academic integrity in the context of the Ukrainian quality assurance system European integration. Centre for Higher Education Leadership and Policy Studies. https://chelps.eduhk.hk/page/detail/476

14. Sozon, M., Alkharabsheh, O. H. M., Fong, P. W., & Chuan, S. B. (2024). Cheating and plagiarism in higher education institutions (HEIs): A literature review. F1000Research, 13, Article 788. https://doi.org/10.12688/f1000research.147140.2

15. Державний біотехнологічний університет. (2023). Результати анкетування «Я і академічна доброчесність» (2022/23 н. р.). https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/rez-anket-ya-i-acad-dobrochesnist.pdf

16. Шевчук, І., & Шевчук, А. (2022). Освітня аналітика крізь призму війни: виклики та можливості для вищої школи України. Економіка та суспільство, 39. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-80

References

1. Verkhovna Rada Ukrainy. (2025). Zakon Ukrainy «Pro akademichnu dobrochesnist» vid 18.12.2025 № 4742-IX [Law of Ukraine «On Academic

Integrity» of 18.12.2025 No. 4742-IX]. https://zakon.rada.gov.ua/go/4742-20 [in Ukrainian].

2. Verkhovna Rada Ukrainy. (2014). Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» vid 01.07.2014 № 1556-VII [Law of Ukraine «On Higher Education» of 01.07.2014 No. 1556-VII]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 [in Ukrainian].

3. Verkhovna Rada Ukrainy. (2017). Zakon Ukrainy «Pro osvitu» vid 05.09.2017 № 2145-VIII [Law of Ukraine «On Education» of 05.09.2017 No. 2145-VIII]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 [in Ukrainian].

4. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2018). Pro zatverdzhennia rekomendatsii shchodo zapobihannia akademichnomu plahiatu v zakladakh vyshchoi osvity: lyst MON Ukrainy № 1/9-650 vid 23.10.2018 [On Approval of Recommendations on Preventing Academic Plagiarism in Higher Education Institutions]. https://mon.gov.ua [in Ukrainian].

5. Natsionalne ahentstvo iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity. (2022). Richnyi zvit 2022 [Annual Report 2022]. NAQA. https://naqa.gov.ua [in Ukrainian].

6. European Network for Academic Integrity. (2020). Academic integrity in higher education: A handbook for students. https://www.academicintegrity.eu [in English].

7. Fishman, T. (2021). The fundamental values of academic integrity (3rd ed.). International Center for Academic Integrity. https://academicintegrity.org [in English].

8. Bretag, T. (Ed.). (2016). Handbook of academic integrity. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-287-098-8 [in English].

9. OECD. (2023). Education at a glance 2023: OECD indicators. OECD Publishing. https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/ [in English].

10. Lymar, L., Kuchyn, I., Bielka, K., & Puljak, L. (2025). Academic misconduct and artificial intelligence use by medical students, interns and PhD students in Ukraine: A cross-sectional study. BMC Medical Education, 25, Article 1496. https://doi.org/10.1186/s12909-025-08100-y [in English].

11. OECD. (2017). OECD reviews of integrity in education: Ukraine 2017. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/9789264270664-en [in English].

12. Dotsenko, I. O. (2022). Akademichna dobrochesnist u systemi zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Academic integrity in the higher education quality assurance system]. Pedahohichna osvita: Teoriia i praktyka, 32, 31–42. [in Ukrainian].

13. Kvit, S., & Stukalo, N. (2024). University autonomy as a value basis and necessary environment for academic integrity in the context of the Ukrainian quality assurance system European integration. Centre for Higher Education Leadership and Policy Studies. https://chelps.eduhk.hk/page/detail/476 [in English].

14. Sozon, M., Alkharabsheh, O. H. M., Fong, P. W., & Chuan, S. B. (2024). Cheating and plagiarism in higher education institutions (HEIs): A literature review. F1000Research, 13, Article 788. https://doi.org/10.12688/f1000research.147140.2 [in English].

15. Derzhanyi biotekhnolohichnyi universytet. (2023). Rezultaty anketuvannia «Ya i akademichna dobrochesnist» (2022/23 n. r.) [Survey results «I and academic integrity» (2022/23 academic year)]. https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/rez-anket-ya-i-acad-dobrochesnist.pdf [in Ukrainian].

16. Shevchuk, I., & Shevchuk, A. (2022). Osvitnia analityka kriz pryzmu viiny: vyklyky ta mozhlyvosti dlia vyshchoi shkoly Ukrainy [Educational analytics through the lens of war: Challenges and opportunities for higher education in Ukraine]. Ekonomika ta suspilstvo, 39. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-80 [in Ukrainian].